

Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

Om kurset

uddannelse	Kommunikation
aktivitetstype	kandidatkursus
Undervisningssprog	Dansk
Tilmelding	Tilmelding sker via STADS-Selvbetjening indenfor annonceret tilmeldingsperiode, som du kan se på Studieadministrationens hjemmeside Når du tilmelder dig kurset, skal du være opmærksom på, om der er sammenfald i tidspunktet for kursusafholdelse og eksamen med andre kurser, du har valgt. Uddannelsesplanlægningen tager udgangspunkt i, at det er muligt at gennemføre et anbefalet studieforløb uden overlap. Men omkring valgfrie elementer og studieplaner som går ud over de anbefalede studieforløb, kan der forekomme overlap, alt efter hvilke kurser du vælger. Registration through STADS-Selvbetjening within the announced registration period, as you can see on the Studyadministration homepage. When registering for courses, please be aware of the potential conflicts between courses or exam dates on courses. The planning of course activities at Roskilde University is based on the recommended study programs which do not overlap. However, if you choose optional courses and/or study plans that goes beyond the recommended study programs, an overlap of lectures or exam dates may occur depending on which courses you choose.
Uddybende beskrivelse	På dette kursus skal vi rundt om en række af de større sociologers teorier og begreber med relevans for kommunikations-studier og -forskning. Vi skal præsenteres for og diskutere Pierre Bourdieus praksisteori, Niklas Luhmanns systemteori, Foucaults diskursteori, Erving Goffmans interaktionsteori, Habermas medie- og kommunikationsteori samt Bruno Latours Aktør-Netværk-Teori. Hver af dem udfylder 2 kursusgange á 4 timer, så der er gode muligheder for at komme i dybden med dem hver især. I forelæsningsne bliver der lagt vægt på teoriernes analytiske begreber og oplagte metodiske greb. Så alle skal afslutte kurset med viden om doxa, anden ordens iagttagelse, facework, governmentality, aktanter, kommunikativ handlen og mange flere. Ideen er, at få begreberne gjort så analytisk tydelige, at de studerende bliver i stand til at anvende dem på egen empiri. Det vil ikke bare være gennem forelæsningsne, men også gennem diskussioner og øvelser med cases. Vi skal gennem hele kurset arbejde med et videnskabsteoretisk skema, som vi sammen vil bruge tid på at udfylde, så der også bliver god ballast til at sammenligne de forskellige teoretiske optikker. Kurset skal især ses som specialeforberedende og selvom ingen skal arbejde med så mange teorier i deres speciale, så danner kurset et godt grundlag for valg af teoretisk indfaldsvinkel og for at have en god indsigt at relatere sine teorivalg til - og det uanset om man vælger teoretiker indenfor eller udenfor kursets ramme.
Forventet arbejdsindsats (ECTS-deklaration)	Forventet arbejdsindsats i forbindelse med kurset er 270 timer (1 ECTS point = 27 arbejdstimer): 12 x 4 timer undervisning, fordelt på forelæsningsne og øvelser 12 timer forberedelsestid per undervisningsgang, hvilket inkluderer læsning af kursets pensum, samt løsning af diverse hjemmeopgaver 80 timer til eksamen, inkluderet forberedelse 10 timer til andre aktiviteter, såsom evaluering, semesterintroduktion mv.
Pensum	Litteraturen vil være at finde under beskrivelserne for de enkelte kursusgange.

	Der vil være litteratur på både dansk og engelsk, samt både originallitteratur og sekundær litteratur.
Evaluering- og feedback former	Eksamensopgaven bedømmes efter 7-trins karakterskalaen og alle modtager både en karakter og en kommentar til opgaven. De(n) studerende modtager peer-feedback og underviserfeedback i forbindelse med diskussioner, øvelser og gruppearbejde. Endvidere modtager de(n) studerende underviserfeedback i forbindelse med eksamen, med fokus på styrker og svagheder. Hvert 3. år gennemføres en formel evaluering af kurset. Evalueringen bygger på en digital spørgeskemaundersøgelse, og behandles af studieleder og studienævn. Underviser kan også vælge at gennemføre en uformel evaluering af kurset (løbende og/eller afsluttende). Den uformelle evaluering behandles kun af underviser, med mindre underviser skønner at studieleder skal inddrages.
Eksamensadministration	IKH Studieadministration (ikh-studieadministration@ruc.dk)
Aktivitetsansvarlig	Pernille Almlund (almlund@ruc.dk)
ECTS	10
Læringsudbytte/ bedømmelseskriterier	• Viden om et afgrænset emneområde inden for kommunikation, information og medier, herunder kendskab til gængse praksisformer i relation til emneområdet • Viden om aktuelle teorier af relevans for emneområdet herunder kendskab til væsentlige kommunikationsfaglige begreber og termer • Viden om aktuelle metoder, som anvendes til undersøgelse af emneområdet • Færdigheder i at kunne anvende relevant teori på en konkret kommunikationsfaglig problemstilling • Færdigheder i at kunne anvende relevante metoder til undersøgelse af den kommunikationsfaglige problemstilling • Færdigheder i at kunne omsætte analyser og viden til en praktisk kommunikationsfaglig sammenhæng • Kompetencer i selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering inden for emneområdet.
Overordnet indhold	Kurset indeholder præsentation og kritisk diskussion samt afprøvning af viden om et afgrænset emneområde indenfor det kommunikationsfaglige felt, herunder præsentation og diskussion begreber, teorier og undersøgelsesmetoder.
Type	Valgfrit kursus
Undervisnings- og arbejdsform	Kurset består af en blanding af forelæsninger, diskussion, og kan omfatte gruppearbejde, hjemmearbejde og peer feedback. Det er organiseret omkring en række temaer, som vil fremgå ved kursets start.
Prøveform (p1)	Individuel skriftlig hjemmeopgave stillet af kursusansvarlig. Hjemmeopgaven skal have et omfang på 19.200-28.800 tegn inkl. mellemrum. Omfangskravene er inklusive eventuel forside, indholdsfortegnelse, litteraturliste, figurer og andre illustrationer, men eksklusiv eventuelle bilag. Hjemmeopgavens varighed er 5 dage inkl. evt. weekend og helligdage. Opgaven skal dokumentere, at den studerende besidder en sikker beherskelse af det danske skriftsprog, herunder grammatik og sproglig korrekthed. Bedømmelse: 7-trinsskala.
Omprøveform (p1)	Samme som ordinær eksamen
Eksamenskoder	Eksamenskoder : U41311

kursusgange:

Hold: 1

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt 09-09-2019 08:15 til
09-09-2019 12:00

forberedelsesnorm ikke valgt

forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt

sted 40.3-25 - undervisningslokale (50)

Underviser Pernille Almlund (almlund@ruc.dk)

Indhold

Niklas Luhmanns systemteori

Vi skal på de to første kursusgange dykke ned i systemteorien, som den er beskrevet af Niklas Luhmann. Vi skal se på, hvad teorien kan bidrage med, når vi som kommunikationsstuderende og -forskere fokuserer på kommunikation.

Niklas Luhmanns systemteori er en af de meget få sociologiske teorier, der har et kommunikationsbegreb som et af de meget centrale begreber i teorien. Det skal vi naturligvis arbejde med og have styr på. Både fordi det bidrager til en alsidig forståelse af kommunikation, fordi det har et stærkt analytisk potentiale og fordi det kan forstyrre vores forståelse af, hvad kommunikation er for en størrelse.

I Luhmanns systemteori finder vi et rigt og tæt sammenhængende begrebsunivers, hvor kommunikationsbegrebet aldrig kan hægtes af, men hvor vi alligevel kan bevæge os i forskellige retninger og få forskellige typer af analyser ud af det.

Vi skal derfor på de to kursusgange fokusere på forskellige analytiske greb, så som semantisk analyse og formanalyse. Vi skal derudover fokusere på en lang række af grundbegreber så som systemer, funktionel differentiering, kommunikation, iagttagelse, re-entry, strukturel kobling m.fl. Hertil kommer forskellige begreber og fænomener, som vi kender fra andre sammenhænge, men hvor Luhmann har andre definitioner og dermed leverer anderledes analytiske indfaldsvinkler. Det handler om f.eks. konflikt, forventning og massemedier.

Der vil være introduktioner til begreberne, præsentationer af analytiske eksempler fra egen og andres forskning og der vil være forskellige øvelser og case-arbejde. Det væsentlige er, at I ved afslutningen af de to kursusgange har en godt indtryk af hvad systemteorien har at byde på og hvordan man kan komme i gang med at anvende den i forskellige analyser.

Pensum

Se litteratur på Moodle

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt 16-09-2019 08:15 til
16-09-2019 12:00

forberedelsesnorm ikke valgt

forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt

sted 40.3-25 - undervisningslokale (50)

Underviser Pernille Almlund (almlund@ruc.dk)

Indhold

Niklas Luhmanns systemteori

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt 23-09-2019 08:15 til
23-09-2019 12:00

forberedelsesnorm ikke valgt

forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt

sted 40.3-25 - undervisningslokale (50)

Underviser Ida Willig (idaw@ruc.dk)

Indhold

Pierre Bourdieu

Pierre Bourdieu er en af de mest produktive, indflydelsesrige og respekterede sociologer i moderne sociologi kendt for sin feltteori og refleksive sociologi. Han har forsket i vidt forskellige emner som uddannelse, kultur, ghettos og køn, og har brugt og udviklet en række metoder fra feltarbejde til korrespondenceanalyse. Bourdieu brød sig ikke om at blive sat i en videnskabelig bås, men tilhører en kritisk-normativ tradition inden for samfundsvidenskaben, hvor videnskaben skal bidrage til at afdække det, der 'er' for at kunne diskutere, hvad det 'bør' være. Den røde tråd i Bourdieus store forfatterskab er afdækningen af strukturelle – og ofte usynlige – magtforhold og hans udvikling af en række analyseværktøjer i form af begreberne felt, habitus, kapitaler og doxa.

På de to undervisningsgange om Pierre Bourdieu får en introduktion til hans feltanalyse og inspiration til, hvordan teorien kan anvendes i analyser af tekster og i analyser af praksis. Overskriften for den første undervisningsgang er "Ord, tale og symbolsk magt" og overskriften for den anden undervisningsgang er "Felter og sociale rum".

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt 30-09-2019 08:15 til
30-09-2019 12:00

forberedelsesnorm ikke valgt

forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt

sted 40.3-25 - undervisningslokale (50)

Underviser Ida Willig (idaw@ruc.dk)

Indhold

Pierre Bourdieu

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt 07-10-2019 08:15 til
07-10-2019 12:00

forberedelsesnorm ikke valgt

forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	40.3-25 - undervisningslokale (50)
Underviser	Henriette van Wylich-Muxoll (hvwm@ruc.dk)

Indhold	Erving Goffmans mikro-sociologi Vi skal på de to kursusgange se på, hvad Goffman's mikro-sociologiske perspektiv kan bidrage med til kommunikationsteoretiske problemstillinger og diskutere teoriens analytiske perspektiver, dens muligheder og begrænsninger. Goffman er en del af den bølge af sociologer der i 1950 og -60'erne satte fokus på hverdagslivets selvfølgeligheder, på hvordan interaktioner lader sig strukturere i mindre ansigts-til-ansigt situationer. Vi skal indledningsvist sætte os ind i denne type af sociologi, hvorfor den opstod og hvad den kan bidrage med. Vi skal derefter arbejde med hans begrebsunivers i gennem case-arbejde, diskuterer Goffman anvendt gennem analytiske eksempler. Vi skal også se på, hvordan det selvfølgelige kan udfoldes ved at iagttage afvigelser. Her igennem vil vi komme omkring eksklusion og inklusionsstrategier og omkring stigmatisering. Goffmans dramaturgiske sociologi er mere en handlingsteori end en kommunikationsteori, derfor skal vi afslutningsvis se på, hvilke andre teorisystemer Goffmans mikro-sociologi med fordel kan kombineres med, hvilke videnskabsteoretiske traditioner han kan klassificeres under og hvilke grundlæggende begreber og perspektiver der binder hans teori sammen.
Pensum	Se litteratur på Moodle

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt	21-10-2019 08:15 til 21-10-2019 12:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	40.3-25 - undervisningslokale (50)
Underviser	Henriette van Wylich-Muxoll (hvwm@ruc.dk)
Indhold	Erving Goffmans mikro-sociologi
Pensum	Se litteratur på Moodle

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt	28-10-2019 08:15 til 28-10-2019 12:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	40.3-25 - undervisningslokale (50)
Underviser	Sine Nørholm Just (sinenjust@ruc.dk)
Indhold	Michel Foucaults diskursteori

På de to kursusgange om Michel Foucault fokuserer vi på hans forståelse af diskurs som koblingspunktet mellem generelle sociale strukturer og konkrete kommunikative processer. Vi vil først og fremmest definere diskursbegrebet og dernæst placere det i relation til andre centrale begreber, særligt magtbegrebet. Derudover vil vi se på Foucaults definition og anvendelse af begreber som episteme, dispositiv og strategi.

Hvor vi på første kursusgang fokuserer på den overordnede teoridannelse, dykker vi på anden gang ned i den diskursanalytiske metode, nærmere bestemt det Foucault kalder arkæologi og genealogi. Vi vil her også arbejde med begreber som governmentalitet, selvteknologi og biomagt.

Det er almindeligt at dele Foucaults tænkning op i kronologiske faser, typisk tidlig, mellem og sen, men her vil vi følge udvalgte begreber igennem forfatterskabet og primært skelne mellem samfundsteori og diskursanalyse. Altså, hvad siger Foucault om samfundet og hvordan kan vi bruge det i arbejdet med konkrete kommunikative processer?

Foucaults begreber er komplekse og dynamiske; han har efter sigende en gang selv udtalt, at man ikke skal spørge, hvem han er og ikke forvente, at han forbliver den samme – og det gælder i lige så høj grad for teoretikeren Foucault, som det gør for personen. Det betyder, at hans arbejde både er meget rigt og meget omstridt; det kan bruges til meget og kritiseres for det meste.

Vi skal derfor både se på de vigtigste anvendelser af Foucault og de væsentligste kritikker af hans tænkning – med særligt fokus på analysen af og arbejdet med kommunikation.

Pensum

Se litteratur på Moodle

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt	04-11-2019 08:15 til 04-11-2019 12:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	40.3-25 - undervisningslokale (50)
Underviser	Sine Nørholm Just (sinenjust@ruc.dk)
Indhold	Michel Foucaults diskurstæori
Pensum	Se litteratur på Moodle

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt	11-11-2019 08:15 til 11-11-2019 12:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	40.3-25 - undervisningslokale (50)
Underviser	Esther Oluffa Pedersen (estherop@ruc.dk)
Indhold	Jürgen Habermas

De to Habermasforelæsninger er delt mellem Kim Schrøder og Esther Oluffa Pedersen. Til den første kursusgang med Esther skal vi stifte nærmere bekendtskab med Habermas' overordnede filosofiske og sociologiske projekt. Med bogen Offentlig borgerlighed (Strukturwandel der Öffentlichkeit) fra 1962 indskrev Habermas sig som anden generation af

den såkaldte Frankfurterskole, som var blevet dannet i slutningen af 1920'erne af Horkheimer og Adorno. Habermas' store hovedværk, Teori om den kommunikative handlen (Theorie des kommunikativen Handelns), udkom i 1981. Her arbejder Habermas videre med sine grundlæggende ideer om offentligheden og den rationelle kommunikation. Hovedspørgsmålet er, hvilke betingelser der har skabt menneskets evne til rationel handlen og et grundlæggende svar er menneskets evne til sproglig kommunikation, hvilket Habermas kalder kommunikativ handlen.

I vil blive introduceret til den tidlige Frankfurterskoles opfattelser af samfundet for dermed at kunne se Habermas' nye projekt i Borgerlig offentlighed. Her fokuserer vi på, hvad Habermas mener med at offentligheden er skabt igennem oplysningstiden og hvilke udfordringer offentligheden står overfor i det senmoderne samfund. Dernæst vil vi se på, hvad Habermas mener med kommunikativ handlen og spørge ind til, hvad han mener danner grundlag for menneskers evne til kommunikation. Ifølge Habermas er den kommunikative handlen opstået i et samspil mellem menneskets sproglighed og udvikling af samfundsmæssige institutioner. Vi skal tale om, hvad han mener med gyldighedsbetingelser i forhold til kommunikation. Desuden vil vi undersøge, hvordan Habermas arbejder med sprogets propositionale, ekspressive og normative træk og hvad de betyder for gyldigheden af kommunikativ handlen.

Undervisningen vil indeholde forskellige øvelser og gruppearbejde.

Pensum

Se litteratur på Moodle

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt 25-11-2019 08:15 til
25-11-2019 12:00

forberedelsesnorm ikke valgt

forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt

sted 40.3-25 - undervisningslokale (50)

Underviser Kim Christian Schrøder (kims@ruc.dk)

Indhold

Habermas, nyhedsmedier og demokrati

I forlængelse af den første Habermas-kursusgang kigger vi her på forskellige aspekter af brugen af Habermas's teorier til analyse af mediernes rolle i samfundet i dag. Efter et fokus på Habermas's normative offentlighedsteori og hans egne bestræbelser på at opdatere sin teori til den moderne medieverden (2006), beskæftiger vi os med eksempler på medieteoritikeres bestræbelser på at opstille en moderniseret Habermas-ramme til forståelse af demokratisk medborgerskab i det 21. århundredes medielandskaber. Denne teoretiske modernisering af, hvad vi i dag skal forstå ved 'deliberativt demokrati' eksemplificeres gennem to tekster: 1. den svenske medieforsker Peter Dahlgrens begreb om kulturelt borgerskab som et nødvendigt element i "the microdynamics of democracy" (2006). 2. Den australske journalistikforsker Brian McNairs overblik (2018) over offentlighedsteoriens rolle for forståelsen af nyhedslandskabet i de digitale og sociale mediers tidsalder.

Undervisningsformen består i en blanding af forelæsning, gruppearbejde om de læste teoretiske tekster og øvelser om analyse af nutidige mediefænomener.

Pensum

Se litteratur på Moodle

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt 02-12-2019 08:15 til
02-12-2019 12:00

forberedelsesnorm ikke valgt

forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt

sted	40.3-25 - undervisningslokale (50)
Underviser	Pernille Almlund (almlund@ruc.dk)
Indhold	Aktør-Netværk-Teori (ANT) - Bruno Latour m.fl. På de to sidste kursusgange skal I introduceres til og arbejde med Aktør-Netværk-Teori (ANT). Teorien blev i udgangspunktet til i et samarbejde mellem Bruno Latour, Michel Callon og John Law og vi kommer rundt om dem alle, men har primært fokus på Bruno Latour. Også Annemarie Mol er en væsentlig skribent, især indenfor Post-ANT, som vi også kommer ind på i løbet af kursusgangene. Vi skal undersøge og forstå, hvad et netværk er i denne kontekst og ikke mindst hvad vi kan bruge det til i forhold til kommunikationsforskning og -studier. For at kunne det skal vi dog rundt om mange andre relaterede begreber så som aktant, kontroverser, rhizome og mange flere. Vi skal også se på, hvad det betyder videnskabsteoretisk og derfor på hvad det vil sige at være amoderne og hvordan Latour skipper epistemologi og fokuserer på ontologi. ANT har til tider været en provokerende teori og det er da heller ikke altid gået stille for sig i academia, når andre teoretikere har mødt ANT på deres vej. Vi ser på nogle af diskussionerne og bruger dem som oplæg til at sammenligne med nogle af kursets øvrige teoretikere. Der vil være oplæg med introduktioner til begreberne, præsentationer af analytiske eksempler fra egen og andres forskning og der vil være forskellige øvelser og case-arbejde. Det væsentlige er, at I ved afslutningen af de to kursusgange har en godt indtryk af hvad ANT har at byde på og hvordan man kan komme i gang med at anvende den tilgang i forskellige analyser.
Pensum	Se litteratur på Moodle

Videregående teori, metode og praksis: Interaktion, doxa og netværk - når kommunikation trækker på sociologien

tidspunkt	11-12-2019 08:15 til 11-12-2019 12:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	40.3-25 - undervisningslokale (50)
Underviser	Pernille Almlund (almlund@ruc.dk)
Indhold	Aktør-Netværk-Teori (ANT) - Bruno Latour m.fl.
Pensum	Se litteratur på Moodle

Eksamen

tidspunkt	13-12-2019 10:00 til 18-12-2019 10:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt

Reeksamen

tidspunkt	17-02-2020 10:00 til 22-02-2020 10:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt

